

АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ

ВСЕУКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ
ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

вул. Січових Стрільців, 73, 11 поверх, м. Київ, Україна, 04053
Тел/факс: (+38 044) 4862878, 4862841, 4862812, 4863070, 4862883
E-mail: info@auc.org.ua www.auc.org.ua

№ 5-416

від «29» червня 2021 року

**Міністру соціальної політики України
Лазебній М. В.**

Шановна Марино Володимирівно!

Асоціація міст України висловлює Вам подяку за участь представників Мінсоцполітики у Діалоговому заході АМУ з питань соціального захисту та соціального забезпечення 10 червня 2021 року. Окрему подяку АМУ висловлює заступнику Генерального директора Директорату розвитку соціальних послуг та захисту прав дітей **Оксані Сулімі**, керівнику експертної групи Директорату розвитку соціальних послуг та захисту прав дітей **Олені Фартушній**, керівнику експертної групи Директорату адресної соціальної підтримки населення та розвитку соціального інспектування **Любові Черській** та державному експерту Директорату адресної соціальної підтримки населення та розвитку соціального інспектування Мінсоцполітики **Оксані Овраменко**.

За результатами Діалогового заходу АМУ підготувало та надсилає Мінсоцполітики перелік проблемних питань з пропозиціями щодо їх вирішення та перелік питань практичного застосування законодавства органів місцевого самоврядування. Просимо надати відповідь на вищезазначені питання, які АМУ в подальшому надішле органам місцевого самоврядування для використання в роботі.

Додаток: на 15 арк.

З повагою

Виконавчий директор Асоціації

О. В. Слобожан

Миколюк Н.
(044) 486-30-82

Проблемні питання з пропозиціями щодо їх вирішення та перелік питань практичного застосування законодавства органів місцевого самоврядування

I. ЩОДО ПРИЗНАЧЕННЯ І ВИПЛАТИ ЖИТЛОВИХ СУБСИДІЙ ТА ПІЛЬГ

1. Згідно п. 511 для проведення перевірки достовірності даних, що надійшли від осіб, які звертаються за призначенням субсидій структурні підрозділи повинні використовувати інформацію з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно, Державного реєстру актів цивільного стану та Єдиного реєстру боржників. Але на даний час доступу до Державного реєстру актів цивільного стану досі немає (хоча це питання актуальне ще з 2018 року). Структурні підрозділи з питань соціального захисту населення не мають також доступу до Єдиного реєстру транспортних засобів та Баз даних «Відомості про осіб, які перетнули державний кордон України», хоча доступ спеціалістів управлінь до цієї інформації на етапі призначення (а не постфактум) мав би скоротити кількість випадків надміру виплаченої субсидії на основі неправдивої інформації та уникнути переплат державних коштів в майбутньому. Окрім того, відсутня взаємодія з іншими органами влади, зокрема ДМС та МВС.

Пропозиція

Врегулювати питання доступу до електронних систем та взаємодії між органами влади.

2. Починаючи з 01.10.2019 нарахування пільг в ПТК ЄДАРП провадиться за повний місяць. Законодавством передбачено надання пільг з дня звернення, з дати видачі посвідчення, а припинення нарахування пільг – по дату смерті, вибуття в інший район. Проте, ПТК ЄДАРП не дає можливості здійснювати нарахування пільг по днях.

Пропозиція

Привести у відповідність нарахування пільг в ПТК «ЄДАРП», виходячи з кількості днів календарного місяця.

3. У разі подання заяви про призначення житлової субсидії у місяці, в якому нараховано пільгу на оплату ЖКП, субсидія призначається з місяця, що настає за місяцем, в якому нараховано пільги, але не раніше місяця подання заяви (відповідно до постанови КМУ від 21.10.1995 №848). Нарухування субсидій може відбуватися з поверненням на 3 місяці за певних обставин, у зв'язку з чим нарахування пільг продовжується і в наступному місяці після написання заяви.

У зв'язку з чим **необхідно** щоб в базу ЄДАРП завантажувалася інформація про подання заяви на субсидію (для вчасного припинення нарахування пільг та недопущення переплат). У разі відмови у призначенні субсидії або нульової субсидії провести нарахування пільг з місяця звернення за субсидією автоматично. Або розглянути можливість зменшення розміру субсидії на суми вже виплаченого розміру пільги автоматично (без звернення).

Пропонуємо внести зміни в пункт 46, стосовно вилучення в заяві номера мобільного телефона заявника (або надати можливість вказувати стаціонарний телефон, у разі відсутності мобільного), оскільки з травня 2021 року субсидія буде лише в готівковій формі.

4. При призначенні субсидії до ПТК «Житлові субсидії» вносяться особи які при прийомі були виключені зі складу сім'ї, але після верифікації виявляються порушення та переплати.

Пропозиція

Не вносити до ПТК «Житлові субсидії» осіб які вилучається зі складу сім'ї, які не сплачують ЄСВ, мають середньомісячний дохід менший від мінімального, перебувають за кордоном, мають у власності 2 житла, мають транспортний засіб, якому менше 5 років, здійснили купівлю понад 50 тис. грн. та ін., що передбачено п. 14 Порядку призначення житлових субсидій, які задекларовані заявником у додатку 2 (декларація), в зв'язку з тим що при прийому документів прийнято рішення виключити зі складу сім'ї.

5. Після верифікації виявляється що необхідно перераховувати (переплату) раніше призначену субсидію за періоди які виходять за межі програмного забезпечення.

Пропозиція

Внести до ПТК «Житлові субсидії» функцію для перерахунку отриманої субсидії за минулі періоди. В зв'язку з проведеною верифікацією виявлено переплати, за періоди які виходять за термін призначеної субсидії (як в програмі АСОПД).

6. До органів соцзахисту надходять численні скарги від одержувачів субсидії, які отримували субсидії в безготівковій формі щодо неможливості отримати через «Ощадбанк» після закінчення опалювального сезону залишків коштів, які утворилися станом на 1 червня.

Пропозиція

- надати управлінням соцзахисту детальні роз'яснення щодо механізму виплати залишків коштів;
- налагодити на центральному рівні комунікацію між Мінсоцполітики та керівництвом Ощадбанку.

7. При зверненні особи за призначенням субсидії в декларації зазначено два житлових приміщень в міському населеному пункті, які є у її власності. В реєстрі нерухомого майна інформація про дані житлові приміщення відсутня. Такі випадки непоодинокі. Тобто, органи соцзахисту не можуть повною мірою виконати норми законодавства.

Пропозиція

- вирішити на центральному рівні проблему неналежної наповненості бази Державного реєстру нерухомого майна;
- визначити механізм обов'язкової реєстрації права власності громадянами.

8. Згідно з підпунктом 8 пункту 14 Положення № 848, передбачено, що субсидія не призначається, коли будь-хто із складу домогосподарства або член сім'ї особи із складу домогосподарства має у власності більше ніж одне житлове приміщення (квартиру, будинок), крім житла, яке належить на правах спільної сумісної або часткової власності, розташованого в сільській місцевості.

На нашу думку є спірним застосування даного уточнення щодо житла після розділового знаку: застосовувати як окремо норму (будь-яке житло, що належить на

правах спільної сумісної чи часткової власності чи лише те, що розташоване в сільській місцевості із вищезазначеного).

Пропозиція

Викласти норму в такій редакції:

8) будь-хто із складу домогосподарства або член сім'ї особи із складу домогосподарства має у власності більше ніж одне житлове приміщення (квартиру, будинок), крім житла, яке належить на правах спільної сумісної або часткової власності та житла, розташованого в сільській місцевості ...»

9. Згідно з пунктом 14 Положення № 848 передбачено, що житлова субсидія не призначається (у тому числі на наступний період) якщо у складі домогосподарства або у складі сім'ї члена домогосподарства є особи, які досягли 18-річного віку станом на початок періоду, за який враховуються доходи для призначення житлової субсидії (далі - особи, доходи яких враховуються під час призначення житлової субсидії), і в цьому періоді за інформацією ДПС, Пенсійного фонду України, у них взагалі відсутні доходи, які враховуються під час призначення житлової субсидії*** Житлові субсидії у випадках, передбачених абзацами першим - п'ятим підпункту 14, призначаються, якщо особи, доходи яких враховуються під час призначення житлової субсидії, протягом такого періоду не менше місяця...перебували у складних життєвих обставинах, викликаних інвалідністю, тривалою хворобою, що підтверджується висновком лікарсько-консультативної комісії закладу охорони здоров'я встановленого зразка).

В той же час, значна кількість отримувачів субсидії не мають доходів, які враховуються при призначенні субсидії та дають право на її отримання, оскільки здійснюють догляд за дитиною до досягнення 6-річного віку у зв'язку з хворобою дитини, що підтверджується довідкою ЛКК (в т.ч. знаходяться у відповідних відпустках або не перебувають у трудових відносинах). Однак, нормами Положення передбачено, що рішення може бути прийнято коли працездатна особа перебувала в СЖО, тобто відсутня можливість врахування СЖО, які виникли внаслідок тривалої хвороби дитини, незалежно від перебування у трудових відносинах.

Пропозиція

Внести зміни до абзацу 9 підпункту 3 пункту 14 Положення та викласти в наступній редакції:

«...надавали соціальні послуги...перебували у складних життєвих обставинах, викликаних інвалідністю, тривалою хворобою (в т.ч. дитини до 6 років, за якою здійснюється догляд, незалежно від перебування у трудових відносинах), що підтверджується висновком лікарсько-консультативної комісії закладу охорони здоров'я встановленого зразка).»

10. Згідно з пунктом 25 Положення № 848 передбачено, у разі коли у складі домогосподарства кількість фактично проживаючих зареєстрованих членів домогосподарства є меншою за кількість членів домогосподарства, зареєстрованих у житловому приміщенні (будинку), соціальні норми житла та соціальні нормативи житлово-комунального обслуговування розраховуються на фактично проживаючих зареєстрованих за цією адресою членів домогосподарства. **Доходи членів домогосподарства, які зареєстровані в житловому приміщенні (будинку), але фактично за цією адресою не проживають, у сукупний дохід домогосподарства не враховуються. Відповідно до пункту 14 Положення, субсидія не призначається, якщо у складі домогосподарства або у складі сім'ї члена домогосподарства є особи, які**

досягли 18-річного віку станом на початок періоду, за який враховуються доходи для призначення житлової субсидії (далі - особи, доходи яких враховуються під час призначення житлової субсидії)...

На нашу думку є спірним застосування пункту 14 Положення щодо майнового стану осіб, доходи яких не враховуються.

Пропозиція

Внести зміни до пункту 25 Положення :

«...Доходи та майновий стан членів домогосподарства, які зареєстровані в житловому приміщенні (будинку), але фактично за цією адресою не проживають, у сукупний дохід домогосподарства та при визначенні права на призначення субсидії не враховуються. ...»

11. Згідно з підпунктом 6 пункту 14 Положення передбачено, що субсидія не призначається у разі, коли громадянин **не повернув** надміру перераховану (виплачену) суму житлової субсидії за попередні періоди її одержання **на вимогу** структурного підрозділу з питань соціального захисту населення або не сплачує суми до повернення, визначені відповідним структурним підрозділом з питань соціального захисту населення).

Проте, на сьогодні відсутній механізм прийняття рішень про призначення субсидії, якщо субсидія попередньо була припинена через подання недостовірних даних, та враховуючи те, що структурний підрозділ володіє інформацією про **надміру виплачені кошти житлової субсидії, однак організації-надавачі послуг не надають інформацію щодо розміру невикористаної та повернутої до бюджету суми субсидії, що унеможливує виставити вимогу заявнику щодо повернення надміру виплачених заявнику коштів.**

Пропозиція

Доповнити пункт 94 Положення наступним абзацом:

«Для проведення перерахунку розміру житлової субсидії або розрахунку розміру надміру перерахованих коштів житлової субсидії, яка перераховувалася на рахунки-організацій-надавачів послуг, інформація про невикористану та повернуту до бюджету суму житлової субсидії для відшкодування витрат на оплату послуги з централізованого опалення (теплопостачання), постачання холодної та гарячої води і водовідведення та послуг з газо-, електропостачання для індивідуального опалення надається останніми на запит структурного підрозділу в 5-ти денний термін з дня його отримання. У разі ненадання чи відмови в наданні даної інформації протягом зазначеного терміну, перерахунок житлової субсидії проводиться з урахуванням суми нарахованої субсидії (без урахування сум невикористаної субсидії).»

12. Щодо Пункту 46 Порядку (заповнення заяви та декларації). Роз'яснення Мінсоцполітики визначають, що не заповнені розділи декларації - не вважаються помилкою, а розцінюються як відсутність у майновому стані запитуваних об'єктів, наявності/володіння майном, коштами тощо.

В той же час, за наслідками проведених верифікацій виявлено непоодинокі випадки подання громадянами недостовірних відомостей, найчастіше-коли певні розділи декларації взагалі не заповнені або відсутні будь-які відмітки. На державному рівні структурні підрозділи не забезпечені інформаційною платформою, яка дає можливість виявити відразу недостовірну інформацію, крім того, інформація, що

міститься в офіційних джерелах - не завжди достовірна. Однак, судова практика свідчить про те, що суд завжди відстоює та захищає інтереси громадян.

Пропозиція

Доповнити пункт 46 Положення абзацом наступного змісту:

« 46. Заява і декларація вважаються такими, що не подані, у разі, коли:

- не заповнено будь-який із розділів декларації та/або відсутня відмітка про відсутність запитуваних об'єктів нерухомості, транспортних засобів, коштів тощо, за яких не призначається субсидія;»

Питання

Як призначати житлові субсидії з травня 2021 року, особам які звертаються протягом червня-вересня 2021 року, при умові, що з травня нараховано та виплачено пільгу?

Залишається відкритим питання по новим газовим постачальникам, в зв'язку із відкриттям ринку газу в частині запиту до них інформації про заборгованість понад три місяці (наші електронні файли-запити з ПТК «Житлові субсидії» вони обробляти не мають можливості, адже там міститься інформація по площі, прибори, якої в них не має) та по організаціям, що займаються розподілом газу (інформація про заборгованість і послуги не може бути отримана в електронному вигляді, в зв'язку із недоопрацюванням програмного забезпечення). Яким чином органам соцзахисту отримувати цю інформацію?

Просимо уточнити практичне застосування норм п.14 (підпункт 8) Положення про порядок призначення житлових субсидій, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.10.1995р. №848 (в редакції постанови КМУ від 14.04.2021р. №420 та від 19.05.2021р.№505), при призначенні житлових субсидій:

- Чи має право на призначення субсидії домогосподарство, якщо у його і є особа, яка має у власності квартиру в місті та будинок в селі?

- Чи має право на призначення субсидії домогосподарство, якщо у його складі є особа, яка має у власності квартиру в місті та частину будинку в селі?

- Чи має право на призначення субсидії домогосподарство, якщо у його складі є особа, яка має у власності квартиру в місті та частину житла в місті?

Якщо особа звертається за призначенням субсидії, без урахування окремих осіб з числа зареєстрованих, і надає акти обстеження, які складені депутатами міської ради, чи потрібно надати ще акт обстеження матеріально-побутових умов сім'ї за встановленою формою?

У випадку, якщо неможливо отримати відповідь з ДФС, внаслідок помилки в персональних даних 01.06.2021 року, особі повідомлено про необхідність виправлення даної помилки (з чим заявниця категорично не погоджується, мотивуючи що в неї є рішення суду про виключення її з реєстру платників податків (Рішення Ленінського районного суду від 9 грудня 2003 року, Ухвала Вишого адміністративного суду України від 27 лютого 2007 року). Оскільки, раніше зазначені випадки виносились на розгляд комісії, яка на сьогоднішній день скасована, постає питання: чи правомірно

призначити житлову субсидію, якщо заявниця у 30-денний термін не виправить помилку в ДФС, тому що вона згідно рішення суду виключена з даного реєстру?

Відповідно до абз.3 підп. 3 п.14 зазначено, що нарахований середньомісячний сукупний дохід менше ніж розмір мінімальної заробітної плати, встановленої на початок періоду, за який враховуються доходи для призначення житлової субсидії, виникає питання щодо сплати ЄСВ, а саме: за який період має бути сплата : сукупно протягом 3-х місяців; протягом кварталу, що передує кварталу; чи за весь період врахування доходів?

Які населені пункти належать до сільської місцевості?

Чи можна розцінювати, що жінка перебуває у складних життєвих обставинах, викликаних тривалою хворобою, якщо вона здійснює догляд за дитиною до 6-ти річного віку, що підтверджується висновком лікарсько-консультативної комісії закладу охорони здоров'я встановленого зразка та не перебуває у трудових відносинах. Чи має право домогосподарство на отримання житлової субсидії? Чи має бути зазначено в рішенні ЛКК, що особа перебувала в складних життєвих обставинах викликаних тривалою хворобою.

Згідно постанови № 848, особі яка працює за строковим трудовим договором, житлову субсидію може бути призначено лише у разі, коли строк дії строкового трудового договору є більшим ніж строк, на який призначається житлова субсидія. Питання: яким чином орган соцзахисту може отримати інформацію, що така особа працює за строковим трудовим договором?

Чи потрібно, щоб громадяни надавали довідку про перебування на обліку в центрі зайнятості без виплат та перебування більше місяця в центрі зайнятості при призначенні житлових субсидій? При надані інформації на запит від ПФУ дана інформація відсутня.

Чи повинен заявник особисто звернутися до керівника управління із заявою та згодою на проведення обстеження матеріально-побутових умов домогосподарства для підтвердження фактичного не проживання особи за адресою домогосподарства?

Відповідно до вимог постанови від 19.05.2021 р. №505 необхідно інформувати громадян, яким субсидія буде призначена на наступний період без звернення про необхідність повідомлення до 1 вересня 2021р. про наявність умов, за яких житлова субсидія не призначається. в якому вигляді громадяни мають повідомити про ці умови (заява довільної форми, заповнити декларації тощо)?

Методичними рекомендаціями до постанов Кабінету Міністрів України від 14.04.2021 № 420 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України» та від 19.05.2021 № 505 «Деякі питання призначення житлових субсидій» в питанні призначення житлової субсидії без урахування окремих осіб з числа зареєстрованих зазначено, що документом, яким підтверджує не проживання особи за місцем реєстрації може бути довідка, що підтверджує місце перебування особи на території іншої адміністративно-територіальної одиниці. Яким документом може бути підтверджено

проживання такої особи не в іншій адміністративно-територіальній одиниці, а на території тієїж адміністративно-територіальній одиниці або на тимчасово окупованій території у Донецькій та Луганській областях, Автономній Республіці Крим і м.Севастопіль?

Відповідно до п.93 Положення № 848 перерахунок житлової субсидії може бути здійснений за зверненням одержувача з місяця звернення непрацюючим пенсіонерам, якщо розрахунок житлової субсидії проводився з урахуванням отриманої зарплати. Що вважається зверненням: заява та декларація (встановленого зразка) чи заява довільної форми? Чи повинно управління проводити щодо такої особи запити до ДФС та пенсійного фонду України для отримання доходів? та подальшої зміни розміру пенсії в розрахунку субсидії? На даний час в ПК «Житлові субсидії» відсутня технічна можливість отримання доходів при перепризначенні у межах терміну дії субсидії.

Пунктом п. 90 Положення № 848 передбачено обов'язок громадянина, якому призначено житлову субсидію, інформувати структурний підрозділ з питань соціального захисту населення про виникнення обставин, зокрема зміни соціального статусу членів домогосподарства. Просимо позначити окремо необхідність інформувати про зміни групи платника єдиного податку для фізичних осіб-підприємців, що обрали спрощену систему оподаткування. Просимо надати роз'яснення щодо подальших дій структурного підрозділу з питань соціального захисту населення у разі повідомлення інформації щодо отримання громадянином або членом особи із складу сім'ї домогосподарства одноразово доходу у сумі, що перевищує 25-кратний розмір прожиткового мінімуму, встановленого для працездатних осіб на вимогу п. 90 Положення.

Відповідно до п. 3 Положення суми призначеної, але не виплаченої у зв'язку із смертю одержувача житлової субсидії виплачується одному із членів домогосподарства, з урахуванням яких призначалася субсидія. Проте Положенням не передбачено механізму отримання таких коштів через смерть опікуна (піклувальника), у разі коли субсидія призначалась на ім'я опікуна виходячи з доходів лише недієздатної особи. Як отримати такі кошти?

Згідно пункту 25 Положення № 848, доходи членів домогосподарства, які зареєстровані в житловому приміщенні (будинку), але фактично за цією адресою не проживають, у сукупний дохід домогосподарства не враховуються, при наявності документів, що підтверджують непроживання особи за адресою домогосподарства або акта обстеження матеріально-побутових умов домогосподарства. Чи буде мати право заявник на субсидію без врахування доходів особи, яка мешкає на тимчасово окупованій території, що підтверджується актом обстеження матеріально-побутових умов домогосподарства заявника? Чи вважається перетином кордону України переміщення на тимчасово окуповану територію?

Відповідно до Методичних рекомендацій наданих Мінцополітики, вказано, що право на субсидію мають особи, які перебувають у трудових відносинах з підприємством і знаходяться у відпустці по догляду до 6 років на підставі довідки ЛКК. Відповідно до Положення № 848, право мають всі особи, які перебувають у складних

життєвих обставинах. Яким чином відмовити особам, які не перебувають у трудових відносинах і чи маємо ми на це право? Раніше це питання розглядалося комісійно.

II. ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ

1. Згідно Порядку організації надання соціальних послуг, що затверджений постановою КМУ від 01.06.2020 р. № 587 забезпечення надання базових соціальних послуг особам /сім'ям покладено на виконавчі органи сільських, селищних, міських рад.

На сьогоднішній день не працює обмін даними щодо інформації про доходи осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах та потребують надання соціальних послуг між органами соціального захисту населення з електронними інформаційними ресурсами ДПС, Пенсійного фонду, фондів соціального страхування, що ускладнює роботу при прийнятті рішень про надання соціальних послуг окремим категоріям громадян. На офіційні запити управління соціального захисту населення органи ДПС та Пенсійного фонду відповіді не надають.

Пропозиція

Врегулювати електронну взаємодію органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

2. На сьогодні відсутній Порядок подання та оформлення документів, призначення і виплати компенсації за догляд на професійній основі.

Пропозиція

Кабінету Міністрів України прийняти постанову про Порядок призначення і виплати компенсації фізичним особам, які надають соціальні послуги з догляду на професійній основі.

3. Відповідно до ч.3 ст.21 Закону України "Про соціальні послуги" в рішенні про надання соціальних послуг обов'язково зазначаються результати оцінювання потреб особи/сім'ї у соціальних послугах. Ч.3 ст.20 Закону визначено, що Порядок оцінювання потреб особи/сім'ї у соціальних послугах затверджується центральним органом виконавчої влади. Відсутність Порядку оцінювання потреб особи/сім'ї у соціальних послугах не дає змогу у повній мірі визначити потребу особи/сім'ї у соціальних послугах, що у свою чергу впливає на правильність прийняття рішень.

Пропозиція

Затвердити Порядок оцінювання потреб особи/сім'ї у соціальних послугах.

4. Станом на сьогодні відсутні державні стандарти по наданню 12 соціальних послуг, які передбачені в Класифікаторі соціальних послуг (Наказ Мінсоцполітики №429 від 23.06.2020 «Про затвердження Класифікатора соціальних послуг»). Решта державних стандартів, які станом на сьогодні є чинними, не відповідають нормам Закону України "Про соціальні послуги", а також нормативно-правовим документам прийнятим на виконання Закону.

Пропозиція

• прийняття державних стандартів надання соціальних послуг, які станом на сьогодні не прийняті;

- приведення у відповідність до Закону України "Про соціальні послуги" діючих стандартів.

5. На сьогодні не затверджено Порядок визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці / територіальної громади у соціальних послугах. Станом на сьогодні визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці / територіальної громади у соціальних послугах здійснюється на підставі чинного наказу Мінсоцполітики №28 від 20.01.2014 «Про затвердження Порядку визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці у соціальних послугах». Однак цей наказ не відповідає нормам Закону України "Про соціальні послуги".

Пропозиція

Затвердити Порядок визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці / територіальної громади у соціальних послугах.

6. Типове положення про територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг) застаріло та потребує приведення у відповідність Закону «Про соціальні послуги»

Пропозиція

Затвердити нову редакцію типового положення.

7. Органи місцевого самоврядування базового рівня (крім органів соцзахисту міських рад міст обласного значення) не мають законодавчої спроможності розрахувати розмір компенсації за догляд на непрофесійній основі. У них відсутня взаємодія з органами влади, зокрема Пенсійним Фондом та ДПС.

Пропозиція

Врегулювати зазначену взаємодію.

8. Виплата компенсації фізичним особам, які надають соціальні послуги з догляду на непрофесійній основі передбачає зарахування стажу отримувачу. При поданні звіту до ПФУ (об'єднаний звіт ЄСВ) додаток 2 «відомості про осіб, які здійснюють догляд за дитиною по досягненню нею 3 річного віку, дитиною з інвалідністю, за особою з інвалідністю I групи, особою похилого віку і тд., якщо вони отримують грошове забезпечення чи інші виплати» формується і подається лише районними, міськими управліннями соціального захисту населення. Для територіальних громад, що виплачують компенсацію фізичним особам, які надають соціальні послуги з догляду на непрофесійній основі, відповідно до програм, така можливість не передбачена. Таким чином виникає проблема зарахування трудового стажу для даної категорії отримувачів. Особливо гостро постає проблема у разі, коли отримувач компенсації додатково претендує на отримання виду допомоги (для прикладу одиноким матерям), що обчислюється за умови отриманого доходу та наявного стажу. У такому разі УСЗН при обчисленні права на отримання доходу заявника (компенсацію фізособам) враховує, а наявність стажу – ні.

Пропозиція

Удосконалення форм звітності з ЄСВ для ОМС з урахуванням даного аспекту.

8. Середній розмір компенсації фізичним особам, які надають соціальні послуги з догляду на непрофесійній основі, становить близько 1,5 тис.грн., що є непосильною

виплатою для ОМС. Кількість бажаючих отримувати дану компенсацію значно перевищує фінансові можливості місцевого бюджету. Як наслідок, ОМС не можуть забезпечити отримання особами, які потребують догляду, даної соціальної послуги.

Пропозиція

Надати право органам місцевого самоврядування самостійно виходячи із реальних можливостей міського бюджету встановлювати розмір компенсації.

10. Законодавство що регламентує порядок надання соціальних послуг містить досить стислі терміни для виконання органами місцевого самоврядування своїх повноважень. Відповідно до Постанови КМУ від 01 червня 2020р. № 587 «Про організацію надання соціальних послуг» передбачені дуже стислі терміни для отримання відповідей на запити, необхідної інформації (по доходах заявника та членів його родини та інше), що унеможливує повне та якісне надання соціальних послуг.

Пропозиція

Збільшити терміни обробки звернення для надання соціальної послуги; покращити комунікації між органами соціального захисту та державними установами.

11. Більшість громад не може прийняти участь в пілотних проєктах у зв'язку з тим, що встановлені критерії не відповідають чинним нормативно-правових актам. Зокрема, для участі у пілотному проєкті «Розвиток соціальних послуг» необхідно було забезпечити роботу фахівців із соціальної роботи з розрахунку не менше ніж один фахівець на 4 тис. населення, що при діючих системах фінансування досягнути не можливо.

Пропозиція

Зменшити відповідні критерії по ФСР, наприклад до одного фахівця на 2 тис. населення.

12. Для прийняття рішення про надання соціальної послуги передбачений перелік документів, серед яких паспорт або інші документи, що посвідчують особу (громадянина України, іноземця, біженця або особи без громадянства). Проте, при наданні соціальних послуг бездомним особам незавжди можливо поновити відповідні документи. У зв'язку з чим неможливо надавати (у разі необхідності) соціальну послугу стаціонарного догляду особам, які є безпритульними та втратили здатність до самообслуговування. Відповідно до наказу Міністерства соціальної політики України від 14.02.2006 № 31 затверджено «Типове положення центру реінтеграції бездомних осіб», метою якого є соціальна реінтеграція бездомних осіб у суспільство, до самостійного повноцінного життя, та не передбачено надання послуги стаціонарного догляду. Враховуючи зазначене, поселити до комунальної установи «Одеський міський центр реінтеграції осіб без визначеного місця проживання» бездомних осіб з інвалідністю, які потребують постійного стороннього догляду не має можливості. Одночасно для поселення до будинку-інтернату, в якому забезпечуються цілодобове проживання та догляд за громадянами похилого віку та особами, які за станом здоров'я потребують стороннього догляду, необхідно надати копію паспорта громадянина України, для іноземців та осіб без громадянства копії посвідчення біженця, посвідчення особи, яка потребує додаткового захисту, або паспортного документа іноземця та посвідки на тимчасове або постійне проживання.

Пропозиція

З огляду на вищезазначене, для вирішення вказаного питання пропонуємо внести зміни до Типового Положення про будинок-інтернат для громадян похилого віку та осіб з інвалідністю, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 2 вересня 2020 р. № 772, щодо відкриття відділень для бездомних осіб, яким необхідна постійна стороння допомога, за пред'явленням особою документів від центру обліку бездомних громадян, у геріатричних пансіонатах для громадян похилого віку, як виняток, у разі неможливості відновлення документів.

13. Під час надання соціальних послуг законодавство не передбачає перерахунку середньомісячного сукупного доходу отримувача соціальної послуги, що призводить до неефективного використання бюджетних коштів

Пропозиція

Передбачити перерахунок середньомісячного сукупного доходу отримувача соціальної послуги

Питання

Сім'я має двох дітей, яким встановлено інвалідність з підгрупою А, на кожну дитину окремо мати та батько отримують державну соціальну допомогу на дитину з інвалідністю з надбавкою на догляд. Батьки (кожен окремо) звертаються за призначенням і виплатою компенсації фізичним особам, які надають соціальні послуги з догляду на непрофесійній основі. Чи мають право особи, які отримують державну соціальну допомогу на дітей з інвалідністю з надбавкою на догляд отримувати компенсацію фізичним особам, які надають соціальні послуги з догляду на непрофесійній основі? Відповідно до Закону України «Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю» обмежень для отримання компенсації не передбачено.

Чи мають право на призначення компенсації фізичним особам, які надають соціальні послуги з догляду на непрофесійній основі декілька членів сім'ї (наприклад: чоловік та дружина), які проживають разом чи вказана компенсація на догляд призначається лише одному члену сім'ї в не залежності від кількості хворих?

Чи мають право на компенсацію фізичним особам, які вже отримують державну допомогу чи будь-яку іншу компенсацію на догляд за особою з інвалідністю чи хворим, якщо законодавством, згідно з якого вони отримують компенсацію чи допомогу обмежень щодо інших виплат на догляд не передбачено?

Як отримати довідку про доходи на осіб, які вже отримують соціальні послуги для продовження угод, якщо Пенсійний Фонд відмовляється, посилаючись на захист персональних даних. В рамках соціальної послуги «Догляд вдома» є представництво інтересів, і раніше такі довідки вони завжди надавали за запитом надавачів соціальних послуг або відділів соціального захисту населення, але на початку 2021 року було відмовлено. Отримувачі даної послуги є особи похилого віку, деякі з них мають проблеми з пересуванням і фізично з'являються до Пенсійного Фонду не мають можливості. Як можна вирішити дане питання?

Чи враховуються до складу сім'ї отримувача соціальних послуг діти працездатного віку, які не зареєстровані та не проживають разом з ним, або зареєстровані, але не проживають? Чи враховується їх дохід під час обчислення середньомісячного сукупного доходу сім'ї?

Чи можливо складання акту обстеження сім'ї для підтвердження факту не проживання працездатних дітей з отримувачем соціальних послуг?

Чи має право орган місцевого самоврядування звільняти від плати отримувачів соціальних послуг за рішенням утвореної місцевої комісії?

Чи має право отримувати соціальну послугу догляд вдома особа похилого віку, яка отримує соціальну допомогу по догляду за психічнохворим?

Чи потрібно оновлювати довідки про доходи, довідку про склад сім'ї при продовженні договору про надання соціальних послуг отримувачам соціальної послуги догляд вдома?

Чи потрібно отримувати інформацію з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно про відсутність укладеного договору довічного утримання отримувачам соціальної послуги догляд вдома?

Чи має право на призначення житлової субсидії особа, яка є власником, зареєстрована та звернулась за призначенням субсидії у селі, проте у власності має ще одне житлове приміщення у місті?

Згідно п. 8 Методики обчислення середньомісячного сукупного доходу сім'ї для надання соціальних послуг під час обчислення середньомісячного сукупного доходу отримувача соціальних послуг дотримуються таких вимог: ...загальна сума сукупного доходу сім'ї отримувача соціальних послуг складається із суми всіх доходів кожного члена сім'ї, яка враховується для надання соціальних послуг, визначених на підставі наданих документів (або отриманих шляхом обміну інформацією) за шість календарних місяців, що передують місяцю звернення за наданням соціальних послуг, якщо інше не передбачено законодавством. Яким чином здійснювати обчислення середньомісячного сукупного доходу сім'ї для надання соціальних послуг по довідкам органу Державної податкової служби? Інформація про доходи, яку Державна податкова служба надає особі не містить дані за попередні 6 місяців, які необхідні для обчислення середньомісячного сукупного доходу а лише за повні квартали.

Згідно абзацу 3 п. 25 Порядку організації надання соціальних послуг подання заяви з відповідними документами для отримання соціальних послуг особами з інвалідністю та особами похилого віку, які мають інтелектуальні та/або психічні порушення, проводиться відповідно до Порядку надання соціальних послуг особам з інвалідністю та особам похилого віку, які страждають на психічні розлади, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26 червня 2019 р. № 576. Згідно постанови Кабінету Міністрів України від 26.06.2019 № 576 «Про затвердження Порядку надання соціальних послуг особам з інвалідністю та особам похилого віку, яку страждають на психічні розлади» надання соціальних послуг особам з інвалідністю

та особам похилого віку, які страждають на психічні розлади соціальні послуги в обсягах, визначених державними стандартами, надаються безоплатно особам з інвалідністю, особам похилого віку, які не здатні до самообслуговування і не мають рідних, що повинні забезпечити їм догляд і допомогу, або рідні є громадянами похилого віку чи визнані особами з інвалідністю в порядку, визначеному законодавством. Соціальні послуги за плату надаються особам з інвалідністю, особам похилого віку, які не здатні до самообслуговування і мають рідних, що повинні забезпечити їм догляд і допомог.

Тобто, жаний Порядок суперечить Порядку організації надання соціальних послуг. Яким чином брати на обслуговування осіб з інвалідністю та осіб похилого віку, які мають інтелектуальні та/або психічні порушення. Чи повинні братися до уваги рідних, що повинні забезпечувати їм догляд і допомогу?

Відповідно до абз.2 п. 2 Методики обчислення середньомісячного сукупного доходу сім'ї для надання соціальних послуг, затвердженої наказом Міністерства соціальної політики України 16 червня 2020 року № 419 (далі – Методика) до складу сім'ї отримувача соціальних послуг не враховуються особи, які перебувають на повному державному утриманні; діти, щодо яких отримувач соціальних послуг був позбавлений батьківських прав; особи, правовий статус яких визначено законами України «Про правовий статус осіб, зниклих безвісти», «Про боротьбу з тероризмом», і непрацевдатні особи. Стаття 1 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» визначає, що непрацевдатні громадяни – особи, які досягли встановленого законом пенсійного віку або визнані інвалідами, у тому числі діти-інваліди, а також особи, які мають право на пенсію у зв'язку з втратою годувальника відповідно до цього Закону.

Чи слід враховувати до складу сім'ї особи, яка звертається за наданням соціальних послуг непрацевдатного, працюючого члена сім'ї (особа з інвалідністю, пенсіонер за віком, тощо)?

Особа, що звертається за наданням соціальних послуг є пенсіонером за віком, але у період, за який враховуються доходи, був зареєстрований як фізична особа – підприємець, який обрав спрощену систему оподаткування як платник єдиного податку першої групи. На момент звернення, підприємницька діяльність припинена. Чи враховувати до сукупного доходу крім пенсій ще одну мінімальну заробітну плату, відповідно до абз. 11 п.5 Методики?

У формі заяви про надання соціальних послуг, затвердженій наказом Міністерства соціальної політики України від 16.11.2020 № 769, заявнику необхідно зазначити: «Соціальних послуг від фізичної особи, якій призначено щомісячну компенсаційну виплату, допомогу на догляд в установленому законодавством порядку, не отримую. Соціальні послуги не надаю. Договір довічного утримання (догляду) не уклала(в) (зазначається у разі отримання соціальних послуг догляду (вдома, стаціонарного, паліативного)».

1) Просимо надати роз'яснення, чи стосуються ці обмеження видів виплат які перелічені нижче, або інші виплати (надати перелік нормативно-правових актів):

- державна соціальна допомог на догляд, відповідно до Закону України «Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію та інвалідам», та «Порядку призначення і виплати державної соціальної допомоги особам, які не мають

права на пенсію, та особам з інвалідністю і державної соціальної допомоги на догляд» затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 2 квітня 2005 р. № 261 ;

- надбавка на догляд відповідно до Закону України "Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю";

- страхові виплати Фонду соціального страхування України відповідно до «Положення про фінансування витрат на спеціальний медичний, постійний сторонній догляд та побутове обслуговування потерпілих внаслідок нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання» затверджених Постановою правління Фонду соціального страхування від 25.02.2021р. № 8;

- надбавка на догляд відповідно до Постанови КМУ № 654 від 16.07.2008 року «Про підвищення рівня пенсійного забезпечення громадян» органами Пенсійного Фонду України;

- виплати, відповідно до «Порядку надання щомісячної грошової допомоги особі, яка проживає разом з особою з інвалідністю I чи II групи внаслідок психічного розладу, яка за висновком лікарської комісії медичного закладу потребує постійного стороннього догляду, на догляд за нею», затвердженими Постановою Кабінету Міністрів України від 2 серпня 2000 р. № 1192.

2) Чи є факт отримання таких виплат підставою для відмови у наданні соціальної послуги «Догляд вдома»?

3) Чи є факт отримання таких виплат підставою для прийняття рішення про надання послуги «Догляд вдома» за рахунок отримувача соціальних послуг (платно), без врахування середньомісячного сукупного доходу сім'ї особи, яка звернулася за соціальними послугами?

Чи можливо надання соціальної послуги «Догляд вдома» особі, яка відповідно до Медичного висновку про здатність до самообслуговування та потребу в сторонній допомозі, затвердженому наказом Міністерства соціальної політики України від 14.07.2016 № 762 частково не здатна до самообслуговування, та відповідно до даних ДФС у період, за який враховуються доходи отримувача заробітну плату?

III. ЩОДО НАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ СОЦІАЛЬНОГО ХАРАКТЕРУ

Проблеми В ПК «ІС «Соціальна громада»:

- не сформовані довідники «ким видано» документи (паспорту, свідоцтва про народження дітей).

- не підтягуються у формат заяви форми бланків, які передбачені для подання допомог: ВПО, «пакунок малюка».

- відсутня можливість вибору підвидів допомог (розділи 3, 4)

- не прикріплюються документи, якщо розмір файлу більше ніж 2 Мб, потрібно вручну змінювати розмір, на це витрачається час.

Пропозиції по доопрацюванню ПК «ІС «Соціальна громада»:

- необхідно передбачити можливість сканування документів безпосередньо до програмного комплексу у визначені папки, оскільки в Управліннях соціального захисту населення щоденно здійснюється прийом великої кількості відвідувачів.

Зберігання сканів в окремих папках на робочих місцях спеціалістів, а потім перенесення їх до комплексу значно збільшує час обробки документів;

- пропонуємо копії незмінних документи (паспорта, коди, свідоцтва про народження, посвідчення) зберігати в програмі, щоб при кожному зверненні не сканувати повторно такі документи.

- також, для використання накопиченої в КП «АСПС» в попередні роки інформації, просимо ініціювати до ІВЦ Міністерства соціальної політики пропозицію щодо можливості інтеграції місцевої КП «АСПС» з програмним комплексом «Інтегрована система «Соціальна громада» або безпосередньо з базами АСОПД, «Житлові субсидії» та ЄДАРП. Завантаження вже наявних даних до системи може здійснюватися також з інших інформаційних систем та інформаційних ресурсів соціальної сфери у випадках, передбачених законом.

Основною проблемою щодо забезпечення якісного надання адміністративних послуг соціального характеру, є відсутність коректного доступу до інформаційних систем Мінсоцполітики України (АСОПД, ЄДАРП, Житлові субсидії, ЦБІ) у режимі повного перегляду даних по заявнику для органів місцевого самоврядування (окрім міст обласного значення).

В органі місцевого самоврядування функція прийому документів для надання адміністративних послуг соціального характеру організовано в Управлінні соціального захисту населення, в т.ч. і через ПК «Соціальна громада». Документи приймаються фахівцями управління на підставі відповідних Порядків та інструкції 345. Чи потрібно розробляти та затверджувати інформаційні та технологічні картки для вище зазначених видів послуг ?

ІV. ЩОДО РОЗМЕЖУВАННЯ ПОВНОВАЖЕНЬ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ ТА ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

На сьогодні відсутнє розуміння повноважень органів місцевого самоврядування з 1 січня 2022 року. Це не дає можливості запланувати фінансування органів соцзахисту в громадах.